

PAPEŽEVA OKROŽNICA O NAPREDKU NARODOV IN SOCIALNIH VPRAŠANJH V SVETU

Populorum progressio, qui maxime ab iniuria famis, egestatis, morborum domesticorum, ignorationis rerum abesse nituntur...

Razvoju narodov — zlasti tistih, ki se borijo za osvoboditev izpod jarma lakote, bede, bolezni in nevednosti; ki iščejo širšo udeležbo pri sadovih civilizacije in aktivnejšo valorizacijo svojih človeških kvalit; ki se odločno usmerjajo k svojemu polnemu razmahu — posveča Cerkev vso pozornost.

Tako začenja Pavel VI. svojo socialno okrožnico, o kateri je predsednik Organizacije Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo Sen izjavil, da je zgodovinske važnosti za pravičnost in mir na svetu.

Statistike kažejo, da je v zadnjih 6 letih svetovna potrošnja žita presegala pridelok. Če se bo dalje razvijalo sedanje nesorazmerje med naraščanjem svetovnega prebivalstva in pridelkom, se bo čez 20 let ob slabih letini polovica sveta znašla v lakoti. Na industrijske države odpadejo zdaj štiri petine svetovnega pridelka, medtem ko odpade na ostale dežele tri četrtine svetovnega prebivalstva.

Nevarnost lakote večja še oboroževalna tekma v svetu. Svet letno porabi okrog 133 milijard dolarjev ali 83.000 milijard lir za oboroževanje; to je 10-krat toliko, kot znaša ves italijanski državni proračun. 70 odstotkov svetovnih oboroževalnih izdatkov odpade na Združene države in Sovjetsko zvezo. Amerikanci izdajo letno za vojsko 51 milijard dolarjev, Sovjeti 42, Kitajci 5, Angleži 5, Francozi 3.

Pavel VI. je objavil svoj proglas na vse ljudi dobre volje 26. marca, to je na veliko noč. Okrožnica je razdeljena na dva dela: Za integralni razvoj človeka ter k solidarnemu razvoju človeštva: skupno 87 členov. Prvi del obsega 3 poglavja: Današnji položaj, Cerkev in razvoj ter Naloge, ki nas čakajo. Enako ima 3 poglavja drugi del: Pomoč šibkim, Pravičnost v trgovinskih odnošajih ter Vesoljna dobrot. Sledi končni poziv kristjanom ter vsem ljudem dobre volje, državnikom in mislecem.

Današnji položaj, Cerkev in razvoj

V prvem delu papež spominja, kako je doba kolonializma sicer minila, a vedno bolj izstopa trda stvarnost moderne ekonomije: razmah bogatih narodov je vedno hitrejši, medtem ko revni vedno bolj zastajajo ter naraščajo neravnovesje na svetu. Nekateri pridelajo preveč živil, a drugim jih hudo primanjkuje.

Zaradi tega — opozarja Pavel VI. — razvoj ni zgolj gospodarska rast. Pravi razvoj je integralen, kar pomeni, da mora biti na-

predek vsakega človeka in vsega človeka. Ni dovoljeno ločiti gospodarske plati od človečanske ali razvoja od civilizacije, v katero se vključuje. Za nas je važen človek, vsak človek, vsaka skupina ljudi, vse človeštvo.

»Če kdo, ki poseduje bogastvo tega sveta, vidi brata v potrebi in mu zapira svoje srce, kako more božja ljubezen prebivati v njem?« nadaljuje Sveti oče. Zasebna lastnina ni za nikogar brezpogojna in absolutna pravica. Nihče ne sme rezervirati za svojo izključno uporabo tistega, kar presega njegove potrebe, kadar drugim primanjkuje najnujnejše za življenje. Lastninske pravice ni nikoli dovoljeno izvajati v škodo skupnih koristi. (Člen 23)

Nastajajo položaji, katerih krivičnost kliče k nebu. Vendar je znano, da revolucionarna vstaja — razen v primerih očitne in dolge tiranije proti temeljnim človeškim pravicam in skupni blaginji — prinaša nove krivice, uvaja nova neravnotežja ter povzroča nove ruševine. Ni mogoče pobijati enega zla za ceno zla, ki je še hujše.

Da se razumemo: pogumno se je treba lotiti reševanja sedanjega položaja ter premagati in odstraniti krivice. Brez obotavljanja je treba izvesti nujne reforme ter mora slehernik pri tem plemenito sodelovati. (Členi 30 - 32)

Pomoč šibkim in pravičnost

Integralni razvoj človeka — ugotavlja Pavel VI. v drugem delu svoje okrožnice — pa ni možen brez slidarnega razvoja vsega človeštva. Bratstvo med narodi nalaga trojno dolžnost: dolžnost solidarnosti bogatih narodov za pomoč deželam v razvoju, dolžnost večje socialne pravičnosti v trgovinskih izmenjavah med močnimi in šibkimi državami, dolžnost vesoljne dobrote za ustvaritev bolj človečanskega sveta.

Pavel VI. ponavlja predlog, katerega je objavil že med obiskom v Bombaju v Indiji in po katerem naj bi ustanovili sve-

točni sklad za pomoč deželam v razvoju. Vanj naj bi se med drugim stekale ogromne vsote, katere bi lahko prihranili z ustavitvijo oboroževalne tekme.

Mednarodna trgovina — opozarja papež — ne sme temeljiti samo na zakonu konkurence. Bolj pravično je treba urediti vprašanje cen po eni strani surovin in po drugi strani končnih izdelkov. Pri posojilih deželam v razvoju je treba težiti za tem, da bodo nizkoobrestna ali celo brezobrestna in rok amortizacij naj bo primeren dolg.

Za mednarodne sporazume velja tisto, kar je že Leon XIII. opozoril za delovne pogodbe: če sta pogodbeni stranki preveč neenaki po moči, ne zadošča pristanek; spoštovati je treba tudi načela naravnega prava.

Socialna okrožnica »Populorum progressio« je napravila globok vtis po vsem svetu, zlasti pri Združenih narodih ter v zastalih deželah. Komunistični krogi (n. pr. »Humanité«, »Unità«, »Rinascita«) skušajo speljati vodo na svoj mlin ter pravijo, da se Cerkev približuje marksizmu. »Osservatore Romano« je te špekulacije takoj postavil na laž, spominjajoč, kako papež v okrožnici poudarja socialno in individualno svobodo ter obsoja totalitarizme in revolucije.

Kapitalističnim krogom, ki bi prav tako kot komunisti — čeprav zaradi drugih špekulacij — radi videli v okrožnici marksizem, pa vatikanski list odgovarja, da papež zagovarja razvoj, pravičnost in mir ter ne obsoja dobička in varčevanja, svobodne pobude in svobodne trgovine, pač pa številne zlorabe in krivice v današnjem svetu.

Sam Pavel VI se je dobro zavedal težke problematike, katere reševanje je začel. Zaradi tega je v nedeljo 2. aprila med opoldanskim blagoslovom pozval vernike na Trgu sv. Petra, naj molijo za razumevanje in pravilno tolmačenje njegove okrožnice.

DREV

Strah pred Nemčijo?

Sovjetska zveza je naznanila, da se je odpovedala nameri, da bi v bližnji bodočnosti sklicala svetovno komunistično konferenco, na kateri naj bi obsodili kitajski komunizem. Preveč komunističnih strank je bilo proti taki konferenci, iz strahu, da bi le še poglobila sedanji razkol.

To naznanilo je bilo vsebovano v uradnem poročilu o tajnih razgovorih, ki jih je imel Brežnev kot sekretar sovjetske komunistične partije z glavnim tajnikom italijanske komunistične partije Longom med

njegovim obiskom v Moskvi. Kot znano, sta bili tako italijanska kot jugoslovanska partija proti sklicanju take konference.

Naznanilo o začasni (in verjetno dokončni) odpovedi konference je nekoliko presenetila svetovno javnost, ker se je zdelo, da Sovjetska zveza vztraja pri načrtu, da bi jo sklicala, četudi je s tem zavlačevala le zato, da bi bolj pripravila teren, glede na upiranje številnih drugih partij.

(Nadaljevanje na 2. strani)

RADIO TRST A

• NEDELJA, 9. aprila, ob: 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rožanu; 10.15 Poslušali boste... Od nedelje do nedelje na našem valu; 15.15 Oddaja za najmlajše: »Garburascov dnevnik«, Napisal Vamba (Luigi Bertelli). Prevod in dramatisacija Dese Kraševčič; 12.00 Nabožna glasba; 12.15 Vera in naš čas; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj...; 15.30 »Olgana greda«, drama v čreih dejanjih, napisal Ugo Betti, prevedla Lelja Rehar. Igra RO., režira Jože Peterlin; 17.35 Obisk v dškoteki, pripravlja Janko Ban; 18.30 Sodobne črtice in novele: Vinko Beličič: »Sončnice«; 20.30 Iz slovenske folklore: V starih časih: Lelja Rehar: »S trehuh'n za kruh'n« 22.10 Interpretacije Artura Toscaninija Ottorino Respighi: Rimski vodnjaki.

• PONEDELJEK, 10. aprila, ob: Radio za šole (za srednjo šolo), 12.10 Liki iz naše preteklosti: »Matija Vrtovec«, pripravil prof. Tone Penko; 17.25 Radio za šole (za srednjo šolo) — ponovitev; 18.00 Odvetnik za vsakogar, pravna posvetovalnica; 19.00 Tržaški pripovedniki: »Gianni Stuparjeh«, pripravil prof. Josip Tavčar; 21.00 Kulturni odmevi; 22.30 Romantični samospevi Huga Wolfa.

• TOREK, 11. aprila, ob: 12.00 Iz slovenske folklore: V starih časih: Lelja Rehar: »S trehuh'n za kruh'n« 17.20 Italijanščina po radiu; 18.30 Iz niza javnih koncertov Radia Trst v sezoni 1966/67; 19.10 Plošče za vas — quiz oddaja; 19.30 Zvoki, uglašeni na temo; 20.35 Jules Massenet: »Werther«, lirski drama v štirih dejanjih.

• SREDA, 12. aprila, ob: 11.40 Radio za šole (za prvo stopnjo osnovnih šol); 12.10 Pomenek s poslušavkami, pripravila Mara Kalan; 17.25 Radio za šole (za prvo stopnjo osnovnih šol) — ponovitev; 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.30 Koncerti v sodelovanju z deželnimi glasbenimi ustanovami; 19.10 Higiena in zdravje, pripravil dr. Rafko Dolhar; 20.35 Simfonični koncert. Vodi Aladar Janes. V odmoru (približno ob 21.05) Knjižne novosti: Vasco Pratolini: »Allegoria e derisione«, ocena prof. Josipa Tavčarja; 22.45 Sentimentalne pesmi.

• ČETRTEK, 13. aprila, ob: 12.00 Za smeh in dobro voljo. Besedilo Danila Lovrečiča; 17.20 Italijanščina po radiu; 17.35 Glasba za vaš transistor; 18.30 Sodobni italijanski skladatelji; 19.00 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. Pripravila Krasulja Simonjiti; 20.35 »Lepa Klavdija«, radijska drama, napisal Aleksander Marodič. Igra RO., režira Stana Kopitar; 21.35 Jazzov kotiček; 22.45 Slovenski solisti. Tenorist Mitja Gregorač, pri klavirju Marijan Lipovšek Daniilo Švara: Intjma, ciklus samospevov.

• PETEK, 14. aprila, ob: 11.40 Radio za šole (za drugo stopnjo osnovnih šol); 12.10 Med tržnimi stojnicami, pripravil prof. Tone Penko; 17.25 Radio za šole (za drugo stopnjo osnovnih šol) — ponovitev; 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.30 Slavni solisti v Trstu; 19.10 Moj prosti čas; 19.25 P'oš'e, ki so mladim všeč; 20.35 Gospodarstvo in delo; 21.00 Koncert operne glasbe; 21.40 Zvočna paleta; 22.20 Dimitrij Dimitrijevič Sostakovič: Godalni kvartet št. 8, op. 110.

• SOBOTA, 15. aprila, ob: 12.00 Kulturni odmevi; 13.30 Semenj plošč; 15.00 Glasbena oddaja za mladino, pripravila Dušan Jakomin; 16.00. Volan, oddaja za avtomobiliste; 16.20 Pregled italijanske dramatike; 17.20 Dialog — Cerkev v sodobnem svetu; 17.30 Otrokov pravljinski svet: »Rjavko«, norveška ljudska pravljica. Prevod Janka Modra, priredba in izvedba Jožka Lukeša; 18.30 Retrospektiva jazza, pripravila Sergio Portaleoni; 19.00 Pojeta: Cher in Jean-Claude Annoux; 19.10 Družinski obzornik: »Socialni razvoj otroka in mladostnika« — ureja prof. Ivan Theuerschuh; 19.25 Nastopi zabavnih ansamblov na Radiu Trst A; 20.35 Teden v Italiji; 20.45 Ženski vokalni oktet »France Prešeren« iz Kranja, vodi Peter Lipar; 21.00 Za smeh in dobro voljo. Besedilo Danila Lovrečiča; 21.30 Vabilo na ples; 22.30 Za prijeten konec tedna.

TEDENSKI KOLEDARČEK

9. aprila, nedelja: Tomaž, Marina
10. aprila, ponedeljek: Marko, Ema
11. aprila, torek: Filip, Lev
12. aprila, torek: Lazar, Savica
13. aprila, četrtek: Ida, Jarmila
14. aprila, petek: Valerija, Justin
15. aprila, sobota: Helena

Nemirna Afrika

KARDINAL MINDSZENTY JE DOPOLNIL 75 LET

Madžarski primas in kardinal Joszef Mindszenty, ki živi kot begunec že od novembra leta 1956 v ameriškem veleposlanstvu v Budimpešti, je dopolnil 75 let. Svoj rojstni dan je prebil v samoti in molitvi. Sam je želel, da njegovega rojstnega dneva ne bi obhajali. Osebe veleposlanstva pa mu je vendarle podarilo torto in nekaj knjig. Obiskati ga je smela samo sestra, ki je tudi že zelo stara. Drugih obiskovcev madžarske oblasti ne puste k njemu in mu tudi ne dostavljajo nobene pošte.

Pred tremi leti je Janos Kadar predlagal, da bi ga pomilostili, toda kardinal je pomilostitev odklonil, češ da bi s tem, če bi zaprosil zanjo oziroma nanjo pristal, priznal neko krivdo, katere ne občuti. Zanimal je tudi, da ne misli odstopiti, v smislu papeževga poziva zelo starim cerkvenim dostojanstvenikom, naj prepuste svoja mesta mlajšim, ki imajo več energij. Odklonil je tudi vse kompromisne rešitve, da bi zapustil ameriško veleposlanstvo in se podal v tujino, ker je prepričan, da se ne bi mogel vrniti. Izjavil je, da bo vztrajal s svojem prostovoljnem pregnanstvu toliko časa, da ga madžarska vlada popolnoma rehabilitira ali dokler ne bo umrl.

JUGOSLOVANSKI KONZULAT V CLEVELANDU

Jugoslovanski zvezni izvršni svet je sprejel sklep, da se ustanovi jugoslovanski konzulat v Clevelandu, kjer živi veliko število izseljencev iz Slovenije. Taka bo izseljencem olajšana opravljanje formalnosti zlasti glede vizumov za obiske v domovini. Slovenci v Clevelandu so si zaradi tega že dolga leta želeli, da bi imeli konzulat v bližini.

Strah pred Nemčijo?

(Nadaljevanje s 1. strani)

Pač pa je bilo v istem uradnem naznanilu javljeno, da bo ta mesec na Češkoslovaškem posvetovanje evropskih komunističnih partij, da bi razpravljali na njej o vprašanjih evropske varnosti. Namesto da bi na tem sestanku pripravljali svetovno konferenco komunističnih partij, bodo razpravljali na njej predvsem o nevarnosti, ki jo baje predstavlja Zahodna Nemčija za mir in komunistični svet. Toda tudi to posvetovanje na Češkoslovaškem ne bo ravno »evropsko«, kajti romunska komunistična partija je že naznanila, da se ga ne bo udeležila, in prav tako tudi ne jugoslovanska, švedska, norveška, holandska in albanska. Longo bi bil moral baje v Moskvi posredovati med sovjetsko in romunsko partijo v tem pogledu, a še ni znano, s kakim uspehom.

Vse kaže, da je v zadnjem času v vzhodnoevropskih komunističnih državah, ki mejijo na Nemčijo ali ki še nimajo urejenih svojih mej z njo, zelo porastel strah pred Nemško zvezno republiko, kar je tembolj čudno, ker se je v zadnjem letu odnos med Nemčijo in Združenimi državami zelo ohladil in Nemčija zato ne more računati na kako podporo Američanov, če bi hotela s silo reševati svoje probleme v Evropi. To pa najbrž niti najbolj vročemu nemškemu

nacionalistu ne pride na misel, kajti to bi bilo isto kot samomor nemškega naroda. Spričo tega si ni mogoče misliti drugega, kot da vihti Sovjetska zveza nemško strahilo kot nekaj »bav bav«, da bi prestrašila države, ki so veljale doslej za njene satelite, in jih obdržala pod svojimi krili. Piščanci so namreč zrastle in postajajo samostojnejši ter začenjanjo na lastno pest odkrivati svet, kot dokazuje primer Romunije.

Zato je malo verjetno, da bi ta sovjetski »bav bav« kaj zalegel, tem manj, ker kaže Zahodna Nemčija željo, da bi navezala tesnejše stike z raznimi vzhodnoevropskimi državami in da bi trgovala z njimi, tem pa se tudi cedijo sline po tem, saj je bila Nemčija vedno — in je že po naravi — največji kupec in dobavitelj vzhodnoevropskih držav. Danes pa so njene zmogljivosti v tem pogledu še neprimerno večje kot kdajkoli prej. In nemška marka je med najtrdnjšimi valutami sveta.

Zato sovjetska partija na bližnjem posvetovanje na Češkoslovaškem ne bo imela lahkega dela.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak • Glavni urednik: Engelbert Besednjak • Odgovorni urednik: Drago Legiša • Tiska tiskarna »Graphis« — Trst, ulica Sv. Frančiška 20 — telefon 29-477

Nevarnost nafte na morju

Britanska vojna letala so z bombami potopila petrolejsko ladjo »Torrey Canyon«, ki je nasedla pred južno britansko obalo in se razklala na dvoje, tako da se je več deset tisoč ton nafte razlilo v morje. Nafta zdaj ogroža južno britansko, pa tudi francosko obalo in lahko povzroči neprecenljivo škodo. Veliko škodo je že povzročila morskemu živalstvu. Pri bombardiranju je zgorelo še 60.000 ton preostale nafte.

Petrolejske ladje tudi nalašč praznijo svoje cisterne v morje, da jih očistijo, in to povzroča hude probleme, zlasti v turizmu, pa tudi v ribolovu. Velika Britanija namerava sklicati mednarodno konferenco, ki naj bi sprejela sklepe proti tem. Zahteva zlasti razširitev obalnih voda in ostre sankcije proti brezvestnim kapitonom takih ladij.

—0—

ROBERT KENNEDY NE BO KANDIDIRAL

Robert Kennedy je izjavil, da pri predsedniških volitvah leta 1968 nikakor ne misli pristati na to, da bi ga postavili za predsedniškega kandidata demokratske stranke. Noče povzročiti razpola v stranki, ki bi gotovo nastal, če bi kandidiral proti Johnsonu. Zahteval je že, naj ga črtajo z vseh predhodnih seznamov takih, ki pridejo v poštev kot kandidati.

Obzir na stranko je tudi najbrž glavni razlog, da niti on niti ostala družina Kennedy še nikakor nista kritizirala Johnsona zaradi njegovega — kot trdijo — nekoliko čudnega vedenja ob Kennedyevi smrti.

Z BANKIRJEM BAZANOM V KASI

Škandal na Siciliji v zvezi z aretacijo bankirja Bazana, predsednika zavoda Banco di Sicilia, povzroča vedno večje valove. V Beirutu (Libanon) so zaprli na zahtevo italijanskih oblasti znanega in svoj čas zelo uglednega časnikarja Baldaccija, nekdanjega glavnega urednika dnevnika »Il Giorno«, češ da je izsilil iz Balzana nad 50 milijonov, pod grožnjo, da bo sicer razkril njegove nepravilnosti. Bazan je na debelo podkupoval siciljsko časopisje in politične stranke, kot kaže, vse od kraja. Zdaj se mnogo ljudi trese pred razkritji.

Upanje pri levkemiji?

Zdravilo »Ara — fc« in antibiotik »Daunomicin«, ki ju je izdelal ameriški znanstveno raziskovalni zavod »Sloan Kettering«, sta se pokazala učinkovita pri zdravljenju levkemije. Ta newyorški inštitut pravi v letnem poročilu za leto 1966, da mu je v prizadevanju za zmago nad levkemijo, krvnim rakom, uspelo doseči določene rezultate, ki »nakazujejo velike možnosti za vpliv na raka«.

Pod vplivom nedavno odkritega zdravila »Ara — fc« so povsem izginila znamenja levkemije pri laboratorijskih miših. Zdravilo se je obneslo tudi pri zdravljenju ljudi, obolelih za levkemijo, in sicer v zgodnjem stadiju. Poročajo, da se zdaj zdravi z njim okoli 30 odstotkov obolelih.

Izvrstne rezultate je dal tudi antibiotik »Daunomicin«, s katerim so zdravili 31 otrok, obolelih za levkemijo. Pri dvajsetih otrocih so popolnoma izginili simptomi bolezni.

OKROŽNICA »POPULORUM PROGRESSIO«

Papež Pavel VI. je naslovil pretekle dni na svet novo okrožnico, ki obravnava aktualna vprašanja napredka in socialne pravičnosti v današnjem svetu. Okrožnica je naletela na velik odmev pri vseh narodih in pri vseh socialnih plasteh ter jo živahno komentirajo, ne samo strokovnjaki, ampak tudi preprosti ljudje. Z njo je papež ponovno poudaril, da Cerkev tudi v današnjem času budno spremlja socialno dogajanje v svetu.

Vsebino okrožnice prinašamo na uvodnem mestu.

MALINOVSKI UMRL

V petek popoldne je umrl sovjetski obrambni minister maršal Rodion Jakovljevič Malinovski, v 68. letu starosti. Bil je eden izmed generalov, ki so strli nacistično silo v drugi svetovni vojni in kot tak bo prišel v zgodovino.

Rojen je bil v delavski družini v Odesi. Še mlad je stopil v carsko vojsko in je hitro napredoval do častnika. V državljanski vojni se ni hitro odločil, ker je postal član partije šele leta 1926. Potem pa je hitro napredoval.

Novi vojni minister bo verjetno Grečko.

Novice po svetu

Obrambna podkomisija ameriškega senata je zahtevala, naj ameriška vlada odpravi omejitve pri bombardiranju ciljev v Severnem Vietnamu. Zdaj namreč ameriški piloti ne smejo napadati letališč, da bi uničili sovražna letala na tleh. Ameriško obrambno ministrstvo pa je izjavilo, da podoba, kot jo je podala ta senatna podkomisija, ni točna.

V nemški neonacistični skupini je nastal razkol. Začasno odstavljeni predsednik stranke NPD Fritz Thielen je vložil tožbo proti svojemu namestniku Adolfu v. Thadenu zaradi obrekovanja.

Nemčija, Poljska, Avstrija in Izrael zahtevajo izročitev nacističnega vojnega zločinca in množičnega morilca Franza Stangla, ki je moril v taboriških Treblinka in Solibor. Prijeli so ga pred kratkim v Sao Paulo v Braziliji.

Vohun »padalec« Rinaldi, ki so ga pred kratkim prijeli v Italiji, je izročil policiji obsežen seznam ljudi, ki so sodelovali v njegovi vohunski organizaciji ali ki so bili na tem, da sodelujejo. Preiskava se je raztegnila na celo vrsto evropskih držav, zlasti sredozemskih. Iz Rima, Grčije in iz Cipra so izgnali tudi nekaj sovjetskih diplomatskih uradnikov, ki so bili zapleteni v zadevo.

Bohabljeni otroci in šola

Kakor v vseh drugih deželah, kjer so bodoče mamice v prvih tednih nosečnosti jemale pomirjevalno sredstvo, izdelano na bazi talidomidov ter imenovano contergan, softenon idr., so se tudi na Švedskem rodili v začetku šestdesetih let otroci z nerazvitimi, zakrnelimi, iznakaženimi udi. Za conterganske otroke prihaja zdaj posebno težavno obdobje, v katerem jim bodo morali tako starši kakor poklicni vzgojitelji in soludje posvečati vso pozornost in skrb: nekaj teh malčkov je doraslo za šolo.

Potem ko so zdravniki storili vse, kar je v njihovi moči, da bi tem otrokom olajšali življenje, bodo poslej skušali psihologi pomagati malčkom iz duševne stiske ob

spoznanju, da nimajo takšnih rok in nog kakor njihovi starostni vrstniki.

Na Švedskem se je rodilo v letih 1960-62 skupno 230 conterganskih otrok, med katerimi jih je natanko polovica umrla kmalu po rojstvu. Trideset malčkov bo začelo letošnjo jesen obiskovati šolo, nekateri navadno osnovno, drugi pa posebno. Vzgojitelji bodo morali delati s posebnim občutkom in si prizadevati, da bodo ti otroci čimprej prebrodili krizo, ki mora priti, ko se bodo srečali z normalno razvitimi sošolci.

Ze sedaj je večina conterganskih otrok dovolj starih, da dojamajo, da so drugačni kot ljudje v njihovi okolici. Dr. Karin Hellgren, stockholmska specialistka za otroško psihologijo svetuje staršem, naj svojim otrokom povedo vse lepo po pravici, zakaj se niso razvili tako kakor drugi malčki njihovih let.

Velika težava je v tem — pravi dr. Hellgrenova — da conterganski otroci skušajo posnemati svoje normalne starostne vrstnike. To jim seveda ne uspeva, zato postanejo nepotrpežljivi in zagrenjeni. Kljub temu niso doslej še pri nobenem izmed conterganskih otrok ugotovili izrazitih duševnih depresij.

Dobra polovica švedskih žrtev contergana je v stalni ambulanti negi stockholmske otroške klinike »Eugenia«, katere predstojnik dr. Stig Jonsaeter z optimizmom gleda v prihodnost. Za conterganske otroke je vse odvisno od razvoja umetnih udov in od napredka kirurgije. V nekaj primerih, so kirurgi otrokom uspešno popravili iznakažene nožice in stopala. Žal otroci večinoma še niso dovolj močni, da bi nosili ročne proteze, zato zdaj snujejo strokovnjaki umetne roke na motorni pogon.

BASKI SE GIBLJEJO

Baski v severni Španiji so se začeli spet odločneje potegovati za svojo samostojnost. Nekdanja republika jim je priznala avtonomijo, katero pa je Francov režim popolnoma odpravil. Zdaj so začeli z demonstracijami spet terjati avtonomijo. Odločni zagovorniki avtonomije so tudi baskovski duhovniki. Policija demonstrante seveda razganja in zapira.

Ameriški podpredsednik Humphrey je na političnem potovanju po Evropi. Sprejel ga je tudi papež. V raznih evropskih mestih so priredili nasprotniki ameriške intervencije v Vietnamu demonstracije ob njegovem prihodu, tako tudi v Italiji.

Francoska vlada je podala ostavko, da so lahko ministri kot navadni poslanci degaullistične skupine volili v parlamentu in pripomogli svoji stranki do trdne večine.

I Tržaškega

Nabrežina:

Občni zbor posojilnice

V nedeljo, 2. t. m., je bil v Nabrežini redni letni občni zbor Kmečke in obrtniške posojilnice. Predsednik Josip Terčon je v svojem poročilu med drugim poudaril, da je posojilnica v lanskoletnem poslovanju dosegla skromen, a vendarle viden uspeh. Upravni odbor je ugodno rešil 40 prošenj za osebni kredit in 6 prošenj za posojila na vknjižbo za skupni znesek nad 23 milijonov lir. Bilanca z dne 31. decembra izkazuje tako v aktivni kot v pasivi 107 milijonov 894 tisoč lir. Konec leta je posojilnica imela skupno 325 članov.

Predsednik Terčon je tudi poročal, da je Banca d'Italia ugodno sprejela prošnjo posojilnice, da sme razširiti svoje delovanje tudi na področje zgoniške občine in na Sv. Križ. Na predsednikov predlog je občni zbor počastil z enominutnim molkom spomin bivšega dolgoletnega tajnika Josipa Miliča, ki je umrl v lanskem oktobru. Zahvalil se je tudi za sodelovanje prof. Antoniniju, ki je deset mesecev vodil tajniške posle in je nato odstopil. Upravni odbor je na njegovo mesto imenoval g. Franca Grudna.

Občni zbor je v upravni odbor imenoval dva nova člana, ki sta Lino Visintin iz Nabrežine in Alojz Legiša iz Štivana. Sklenil je nadalje, da se najvišji znesek za menična posojila zviša od sedanjih 800 tisoč lir na 1.200.000. Uradi posojilnice bodo od 1. maja dalje odprti vsak torek, četrtek in soboto od 17. do 19. ure.

LAMBERT FERTOT - OSEMDESETLETNIK

Te dni obhaja osemdesetletnico rojstva naš rojak in znani javni delavec g. Lambert Fertot. Pomembni jubilej obhaja pri najboljšem fizičnem in duševnem zdravju, saj bi mu nihče, ki ga поблиže ne pozna, ne prisodil tako visoke starosti.

Jubilant se je že kot mladenič začel udejstvovati na prosvetnem področju v Nabrežini. Pred prvo svetovno vojno je sodeloval v pevskem in dramskem odseku takratne »Javne ljudske knjižnice«. Po vojaški službi je bil izvoljen za predsednika tega društva in je to nalogo z mladeniškim navdušenjem opravljal do vpoklica v vojno julija leta 1914. Pod njegovim vodstvom je društvo doseglo višek svojega delovanja. Po vojni je ponovno sodeloval v vodstvu obnovljene Javne ljudske knjižnice, v kateri je numorno deloval najprej kot predsednik in nato kot odbornik do razpusta slovenskih društev v žalostni dobi fašizma.

Jubilant se je izučil za klesarja, a je kmalu po prvi vojni prevzel službo kontrolorja bolniške blagajne v Nabrežini. To mesto je obdržal do svoje upokojitve. Ostal je ves čas zaveden Slovenec in je v tistih hudih časih mnogim našim ljudem pomagal tako v službi kot z nasveti. Po drugi svetovni vojni je kot zaveden Slovenec takoj našel svoje mesto v demokratični skupini Slovencev, bil eden izmed prvih članov Slovenske demokratske zveze, ter se uveljavil predvsem v krajevni organizaciji. Ostal je zvest tej organizaciji, a je takoj tudi razumel, da je sedaj najboljša rešitev za nas v skupnosti, tako da je še danes kljub visoki starosti agilen član Slovenske skupnosti.

ADRIA PRIREJA »OKROGLO MIZO«

Vljudno vabimo člane in prijatelje k okrogli mizi, ki bo v petek, 14. aprila, ob 19.30 v ul. Machiavelli 22/II o zahtevi za ustanovitev slovenske stolice na tržaški univerzi. K razgovoru smo povabili več profesorjev.

ODBOR

Bil je tudi zvest član pevskega zbora »A. Tence« in njegov požrtvovalni organizator. Leta 1949 je bil izvoljen v prvi občinski svet ter je kot občinski svetovalec vedno z uspehom zastopal svoje ljudstvo in volivce. Po poteku mandata je bil izvoljen za predsednika Občinske podporne ustanove in je to mesto ohranil dolgo vrsto let v popolno zadovoljstvo vseh občanov, ne glede na politična prepričanja in svetovne nazore. Trenutno je še vedno namestnik spravnega sodnika v Nabrežini.

G. Fertot se je uspešno uveljavil tudi na gospodarskem področju, zlasti v vinogradništvu. Njegova vina so zelo cenjena v Nabrežini, tako da je na vinskih razstavah prejel že večkrat prvo nagrado za bela vina.

Ob tem visokem jubileju mu vsi znanci in prijatelji iskreno čestitamo ter mu želimo, da bi ga Bog še dolgo vrsto let ohranil čilega in zdravega.

Prijatelji iz Nabrežine

—0—

KMETIJSTVO V DEZELI

Deželni svet že več dni razpravlja o vprašanju kmetijstva v deželi Furlaniji-Juljski krajini, zlasti v zvezi z ustanovitvijo posebnega Zavoda za pospeševanje kmetijstva (ESAG). O osnutku zakona, ki ga je predložil deželni odbor, je nastala obširna razprava, pri kateri so sodelovali zastopniki vseh političnih skupin, med njimi tudi predstavnik Slov. skupnosti Škerk.

SPACALOVA RAZSTAVA V OBCINSKI GALERIJ

V Občinski galeriji v Trstu je prirejena od 29. marca samostojna razstava Lojzeta Spacala. Razstavil je oljnate slike, volnene potiskane tapiserije in barvane risbe, torej stvaritev v tehnikah, s katerimi si je pridobil mednarodno sloves.

Spacal v Trstu ne razstavlja ravno pogosto, vsaj ne na samostojnih razstavah, zato vzbujata razstava tem večje zanimanje, ker marsikoga mika spoznati, kako Spacal danes ustvarja.

Razstava bo odprta do 6. aprila.

BALETNI IN GLASBENI NASTOP V ROJANU

Združeni baletni šoli P. D. Barkovlje in Dijaškega doma bosta priredili s sodelovanjem učencev Glasbene matice v Trstu v nedeljo 9. aprila, ob 17. uri popoldne v prostorih Marijinega doma v Rojanu javni nastop, ki bo obsegal 7 baletnih in 7 glasbenih točk.

Vabimo k udeležbi

ZRELOSTNI IZPITI

Državni znanstveni licej s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča:

Redni dijaki in privatisti, ki želijo delati znanstveni ali klasični zrelostni izpit na Državnem znanstvenem liceju v Trstu, naj vložijo prošnjo do 8. aprila 1967.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV vabi svoje člane na občni zbor, ki bo v nedeljo, 16. aprila, ob 17.30 v Trstu, ul. Donizetti 3.

SPOMLADANSKI IZLET SPD TRST

Slovensko planinsko društvo Trst organizira spomladanski izlet na devinski Kras. Odhod v nedeljo, 9. t. m., ob 10. uri iz glavnega vhoda železniške postaje z vlakom v Vižovlje, nato peš na Devinske skale, na Kolišče, na domačijo devinskega sholarja, na Grmado, v Cerovlje in nato nazaj v Vižovlje, kjer bo družabni večer s »Fanti izpod Grmade«.

Pionirsko gledališče z Reke gostuje z baletom po znani pravljici **SNEGULJICA IN SEDEM PALČKOV** v sredo, 12. aprila, ob 17. uri v Kulturnem domu v Trstu, vstopnina: 500 lir odrasli, 300 lir otroci. V četrtek, 13. aprila ob 16.30 v Prosvetni dvorani, Verdijev korzo 13, v Gorici.

Vstopnina: 400 lir odrasli, 200 lir otroci.

PREJELI SMO

Ko stopam v svoj novi dom, smatram za svojo dolžnost, da se zahvalim Vašemu cenjenemu listu za solidarnost in odločni poseg pri lanskoletni obrambi mojih pravic, ko so mi razlastili vse moje imetje in ko so me hoteli izgnati iz mojega doma, ne da bi upoštevali moje pravice.

Obenem se javno zahvaljujem tudi Odboru za pomoč razlaščenecem, njegovemu predsedniku dr. prof. Lojzetu Tulu ter svojima pravnima zastopnika odv. Škerk Josipu ter odv. Berdon Bogdanu.

Trst, 6. aprila 1967

S spoštovanjem
Mahnič Karlo

—0—

Uredništvu Novega lista

V zadnji številki pišete, da je Stalinova hčerka pobegnila na Zahod. 42-letno dvakratno vdovo kar naprej imenujete hčerko, kot da bi jo batjuška Stalin še pestoval. Opažam, da so za vas vse same hčerke, čeprav že pri 50 letih, besede hči ni v vašem slovarju! Zakaj pa ne imenujete tudi moških dosledno sinčke ali sinke n.pr. pri oklicih: Peterček, sinček Pavelčka jemlje nevestico Marjetico, hčerko Fridolinčkovo. Nehajte že vendar s to osladnostjo! Ko sinček obleče dolge hlače, je že fant in torej sin, in ko hčerka začne misliti na ples in obračati oči, ni več punčka temveč dekle in hči. Če pa vi zrelo žensko še naprej nazivate hčerko, je isto kot če bi v minirilcu okrog letala. Pa brez zamere!

R. P.

Prvič, ste se obrnili na napačen naslov, kar zadeva oklice, in drugi, ne vemo, kako ste prišli do tega, da je hčerka pomanjševalnica za hči; po našem je samo sinonim. Če bi prislunili ljudski govorici, bi odkrili, da ljudje v popolnoma istem pomenu uporabljajo oba izraza in to je tudi v skladu z duhom slovenskega jezika, kajti mnogi in tipični samostalniki ženskega spola se končujejo v slovensčini na — ka, npr. delavka, branjevka, zgo-dovinarka, matematičarka, risarka, tekmovalka, smučarka, poglavarka, (moralo bi biti tudi tekavka) pa tudi lastovka, vrabčevka, postolka itd. Da je to značilno slovenska ženska končnica, je bilo poudarjeno tudi v eni zadnji številki revije »Jezik in slovstvo«. Tudi če je izraz hči prvotnejši (a kdo more vedeti, kateri je starejši in kak je njegov izvor?), je v ljudskih ustih zadobil obliko hčerka, pač po vzgledu neštetih drugih samostalnikov ženskega spola. Pomanjševalnica od hči in hčerka pa je po našem (in ljudskem) mnenju hčerkica. Da ženski samostalniki na — ka ne pomenijo pomanjševalnice, je dokaz tudi to, da čutimo potrebo, da dodamo takim ženskim samostalnikom še pridevnik mala, npr. mala lažnivka, če hočemo poudariti, da je majhna, in nočemo uporabiti pomanjševalne oblike na — ica.

Pregledali smo tudi članke v osrednjem slovenskem časopisju, ki je poročalo o Svetlaninem begu, in smo ugotovili, da so vsi časniki uporabljali oba izraza: hči in hčerka kot sinonima npr. »Delo« in »TT«. Edina izjema so bili »Naši razgledi«, kjer je uporabljen izraz hči.

Ce že imate veselje — in si jemljete trud — s čiščenjem slovensčine, kar je zelo hvalevredno, zakaj se ne spravite rajši na napake in tujke, ki res bodejo v uho in so naravnost izzivalne, kot npr. novinar (namesto časnikar) luka (namesto pristan ali pristanišče), plan (namesto načrt), viza (namesto vizum) itd? Lahko bi vam navedli zelo veliko primerov.

Uredništvo

PRAIZVEDBA TREH LJUDSKIH PESMI IZ NADISKE DOLINE NA KONCERTU V RADIJSKI PALACI

Za ciklus javnih koncertov, ki jih prireja v tekoči sezoni tržaški sedež RAI-Italijanske Radiotelevizije, je postaja Trst A v slovenskem jeziku pripravila svoj drugi koncert, na katerem bo nastopil pevski zbor »Jacobus Gallus« iz Trsta pod vodstvom Ubalda Vrabca. Koncert bo v petek, 14. aprila, ob 21.00 uri v Avditoriju »A« našega sedeža na ulici Fabio Severo, 7.

Spored obsega, poleg renesančnih motetov in madrigalov pesmi na stih Srečka Kosovela, ki jih je uglasil pred kratkim umrli tržaški skladatelj Ivan Grbec: dve od teh bosta sploh prvič izvedeni; sledila bo praižvedba treh ljudskih pesmi iz Nadiške doline, ki jih je nedavno zapisal in harmoniziral Pavle Merku. Vstop bo z vabili, ki bodo na razpolago 13. in 14. aprila v veži sedeža.

V PRICAKOVANJU NADŠKOFA

Generalni vikar goriške nadškofije mons. Diodato je odredil, po starem sinodalnem običaju, da morajo duhovniki moliti pri mašah posebne prošnje molitve za skorajšnjega novega goriškega nadpastirja. Medtem se pa v vseh krogih, ne samo v duhovniških, marveč tudi v laičnih, živahno ugi-ba, kdo bo imenovan za novega goriškega nadškofa. Kakor je bilo predvideno, bi namreč moral biti zaseden škofijski stol že sredi aprila.

Doslej se pa slišijo imena samo neuradnih kandidatov. V ospredju so po teh govoricah kar trije dekani iz furlanskih delov nadškofije. Ti naj bi bili dekan iz Tržiča, ki se pa nekaterim zdi premlad; druga dva sta dekan iz Krmina, u katerem gre glas, da ima precej predpogojev za visoko imenovanje; obvlada tudi dobro slovenski jezik; tretji kandidat pa je baje dekan iz Gradeža. Oba imata tudi bogoslovne naslove, kar ju še bolj usposablja za tako cerkveno dostojanstvo.

Ugotavljamo pa, da so dosedaj to le ugibanja in seveda tudi želje prebivavstva, da bi prišel za goriškega nadškofa kak domačin, ki dobro pozna razmere v deželi in ki bo res posvetil, tudi s stalnim bivanjem na svojem mestu, vso skrb verskemu preporodu škofije v duhu koncilskih smernic.

Zato bi neprijetno zadelo vse vernike, ako bi bil imenovan kak tujec, ki se bo šele počasi zživljal v razmere in življenje večjezične nadškofije ob meji.

Slovenski verniki pa izražajo še posebno željo, da bi višja cerkvena oblast res imenovala za nadškofa takega dostojanstvenika, ki bo znal njih jezik in potrebe in bo res nepristranski oče vseh.

Doberdob:

NAŠA SOLA

O šolskem posloju za doberdobsko osnovno šolo se je že nekaj časa pričakovalo, da bo dokončano. Res so že dela pri koncu, toda popolnoma še niso izvršena. Manjka še nekaj popravil na strehi, potrebna je še streha pred glavnim vhodom. Dokončati je treba še asfaltiranje na dvorišču, da ne bodo nosili otroci ilovice v učilnice.

Stroški za dela so bili preračunani na 25 milijonov lir. Pred nekaj dnevi so pa delavci prenehali z delom. Podjetje iz Tržiča se menda izgovarja, da je potrebnih še nadaljnjih 5 milijonov lir. Te bodo morale pristojne oblasti nekje dobiti, da bodo mogli naši otroci res v pravo šolo, na katero čakajo že 5 let. Dosedanji zasilni prostori so še slabši kot zasilni in gorje, če bodo morali še v prihodnji jeseni služiti za poučevanje.

Notranjost nove šole pa je kar lepo urejena s centralno kurjavo, z velikimi okni, širokimi hodniki in z gumijasto oblogo na podih.

Rupa:

MLADI POSTOPACI

Kakor po mnogih krajih na svetu, tako se tudi pri nas pojavljajo tolpe mladih postopačev. Po navadi sicer ne nosijo na glavah košatih griv, a tudi glave in srca imajo prazne. Take vrste fantalini nimajo v sebi najmanjšega nagnenja, da bi napravili svojemu bližnjemu kaj dobrega. Zelo radi pa počenjajo neumnosti, da potem časniki obširno pišejo o njih, oni pa ob tem uživajo. Med take potepinske »podvige«

spada tudi trganje lepakov z zidov, posebno če naznanjajo kako slovensko prireditel Druge fantaline te baže veseli razbijanje električnih žarnic po javnih cestah; tretji se spravijo nad kako ograjo in podobno.

Zadnje čase so si pa izmislili še hujše podvige. Začeli so zažigati po njivah kopicice sena in sirčja. Zadnji tak primer je bil za hišo Joškota Marušiča, po domače pri Turkih. Na polju je šlo precej sirčja v pepel in posestnik s Peči ima občutno škodo. Obstajala je tudi nevarnost, da se vname bližnja kmetija.

Iz sosednih Gabrij in Sovodenj se pa vedno pogosteje sliši o kakih tatvinah. Skrajni čas bi bil, da odgovorne oblasti zgrabijo krivce in jih prav strogo kaznujejo.

Zal, da nosijo del krivde pri takih žalostnih slučajih tudi družine, kjer se vzgajajo otroci v nekrščanskem in neslovenskem duhu. Dosti raje bi pisali o kakih družabnih ali javnih kulturnih prireditvah, o prijateljskih srečanjih ali kakih tečajih, toda dokler bo tudi vzgoja šepala in se bo širilo postopaštvo med mladino, bomo brali samo — črno kroniko.

TEDEN MUZEJEV

Že od leta 1958 dalje se prireja vsakoletni »teden muzejev«. Prireja ga državni odbor v sklopu Mednarodne muzejske zveze (International Council of Museums) z namenom, da se tudi široki ljudski sloji seznanijo s kulturno preteklostjo in z ostalinami, razstavljenimi po muzejskih dvoranah.

Letošnji muzejski teden traja do nedelje, 9. aprila. Občinstvo ima brezplačen vstop v vojni muzej na Kornu. Pinakoteka je namreč zaprta, ker je dosti slik poslanih v Ljubljano na Tominčevo razstavo. Prost vstop velja tudi za mestni muzej na Gradu in tudi za obisk goriškega gradu.

Pripomniti je pa treba, da kažejo statistike bolj pičel obisk muzejev od strani Goričanov samih. Dosti bolj se zanimajo za naše starine in spomine tujci. Zato bi kazalo, da bi se taki »tedni« pomaknili v dneve turistične sezone.

STANDREŽ

Iz našega konca se slišijo bolj redki glasovi v javnosti, čeprav se Standrež vedno bolj širi in lepša ter je tudi kulturno življenje pri nas še dovolj razgibano.

Obiskovavca vedno privlači krasno obnovljena notranjščina farne cerkve. Mojstrska dela Toneta Kralja so skoraj dokončana. Manjka le še nekaj slik, ki bodo postavljene v najkrajšem času na svoje mesto. Za svojo cerkev se pa domačini menda bolj slabo zanimajo. Pri službi božji vidiš

Iz Goriške

večinoma le ženske, moških kvečjemu kakih 25. Pač pa pridejo »po stari navadi« v cerkev trikrat na leto, za velike praznike.

Zanimanje tujca vzbuja tudi lep kulturni dom pri cerkvi s sodočno urejeno dvorano. V nedeljo so v njem nastopili igravci katoliškega prosvetnega društva iz Steverjana s Finžgarjevo igro »Naša kri«. Igrali so odlično in tudi dvorana je bila napolnjena.

Omenimo tudi, da se v Standrežu precej zida. Rastejo nova naselja, ki oklepajo staro središče »frtecarjev«. Podjetni domačini tudi marsikje popravljajo in prizidavajo. Zdaj so že skoraj v največjem spomladanskem delu. Vrtni pridelki so še vedno temelj štandreškega kmetijstva. Kako se je ta panoga razvila, dokazuje tudi število prevoznikov z zelenjavo v Trst. Kar 14 jih prevaža dvakrat na teden našo okusno zelenjad v Trst. Na to panogo bodo morali ne samo domačini, ampak tudi deželna oblast polagati največjo pažnjo.

Končno naj še omenimo, da je najbrž pri nas kar dober zrak. Dosti naših sovaščanov dočaka lepo starost nad sedemdeset let. Med te spada tudi Alojz Lestan, ki bo obhajal 17. aprila svoj triinšedemdesetletni rojstni dan. Po rodu je sicer iz Mirna, a se je v Standrežu popolnoma udomačil. Dosti sveta je prehodil; bil je priča revolucij v Rusiji. Vse življenje je delal in je plemenito vzgojil sinove in hčerko. Zdaj uživa zaslužen pokoj, a brez dela ni nikoli. Čestitamo!

Onstran meje

SKLAD ZA ZIDAVO CERKVA NA PRIMORSKEM

Sklad za zidavo cerkva v Slov. Primorju je ustanovil škof — ap. administrator Janez Jenko. Posebej omenja tele potrebe: nova župnijska cerkev v Idriji, popravila v malem semenišču, novo župnišče v Izoli, morda kdaj pozneje še nova cerkev v Novi Gorici, v Portorožu in drugod. Posebej vabi vernike naj namesto vencev ob priliki pogrebov, darujejo v fond za zidavo cerkva. Dobesedno piše v okrožnici: »Dragi verniki, ki vas je obiskala žalost ob izgubi vaših milih in dragih, priložite krsti pokojnega neminljiv venec duhovnega cvetja dobrih del, ki jih ne bo grobar v nekaj dneh nesel na smetišče, ampak bo pokojniku pospešil večno srečo, preostalim pa bo v trajno korist.« Dušnim pastirjem pa naroča, naj se v cerkvi darovalcem javno zahvalijo.

(»Pržičan«)

RODITELJSKI SESTANEK

Ravnateljstvo Nižje srednje šole v Gorici sporoča, da bo v nedeljo, 9. aprila, ob 10.30 v šolskih prostorih v ul. Randaccio roditeljski sestanek. Vabljeni so starši ali njihovi namestniki.

KMEČKA BANKA

GORICA, Ul. Morelli 14 — Tel. 22-06

Vam nudi ugodne pogoje za trgovske posle in bančne storitve (vezane in proste hranilne vloge, tekoče račune, posojila, vnovčenje in eskomptiranje trgovskih menic, posle z inozemstvom, menjava tujih valut, plačevanje davkov, telefona, luči itd.)

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Razpravljali bodo v pomirjenem ožračju

Polemika o »Deklaraciji hrvaških pisateljev in slovnicearjev o nazivu in položaju hrvaškega jezika je zadobila v Jugoslaviji nepričakovan obseg in je popolnoma presegla okvir jezikovnih zadev. Nekateri vidijo namreč v tej izjavi izrazito politično dejanje, ki ogroža enotnost jugoslovanskih narodov. Pri tem pa izražajo bolj strah pred tistim, kar bi se moglo zgoditi, kakor pa odgovarjajo na izjavo samo, za katero pri objektivni in mirni presoji najbrž ne bi bilo mogoče odkriti takih namenov. Res pa je, da je bila politično precej nepremišljena, ker bo dala »rankovičevcem« in vsem pristašem upravnega in birokratskega centralizma nepričakovano priložnost, da se bodo prerili v prvo vrsto in zaklicali na ves glas ter se napravili za branivce nečesa, kar jim sicer ni tako pri srcu.

Na to je te dni opozoril tudi voditelj hrvaških komunistov Bakarić in prav zaradi tega, da bi zadeva uplahnila na svoj realni obseg, je bila za 10 dni tudi odložena seja plenuma CK ZKH, na kateri bodo razpravljali o tem. Ni mogoče namreč kar tako obsoditi in označiti za škodljivce ljudi, kot so pisatelj Krleža, največji hrvaški lingvist Jonke in še mnoga druga slavna imena v hrvaški kulturi, ki so vsi podpisali izjavo. Bakarić v bistvu meni, da so imeli nek razlog za to in da je treba zato o zadevi stvarno razpravljati in mirno presoditi, v čem je bila »Deklaracija« škodljiva in v čem so imeli tisti, ki so jo sestavili, prav oziroma dober namen.

—

NEPRAVILNA RABA POGOJNIKA PRETEKLEGA ČASA

Neki slovenski dnevnik je pred kratkim poročal o nesreči, ki se je dogodila belgijskemu poslaniku v Beogradu na potovanju v Italiji, pod naslovom »Belgijski poslanik v Beogradu bi kmalu utonil«. Ta naslov prizadene naš čut za slovenski jezik. Glasiti bi se bil moral: »...bi bil skoraj utonil«, ker se je zgodila stvar v preteklosti. Sploh je opaziti, da mnogi slovenski časnikarji in celo pisatelji ne objavljajo več vseh oblik slovenskega glagola,

zlasti ne pogojnih in še posebno ne pogojnika v preteklosti. Ker ga tudi časnikar, ki je zapisal omenjeni naslov, ne obvlada, si je moral pomagati z nerodno konstrukcijo: bi kmalu utonil, namesto da bi bil zapisal preprosto, kakor (preprosti) ljudje govorijo: bi bil skoraj utonil.

Enake napake opažam tudi v drugih slovenskih listih, v vašem še najmanj. C. M

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

Gostovanje BRANKE VERDONIK RASBERGERJEVE, članice reške Drame in bivše članice mariborske Drame

IVAN CANKAR
GOSPA JUDIT

(umetniška beseda)

V vlogi Gospoda nastopa JOZKO LUKES
Režiser EDO VERDONIK

V četrtek, 6. aprila 1967 ob 21. uri (PREMIERSKI ABONMA A1 IN A3). V petek, 7. aprila 1967 ob 20. uri (STUDENTOVSKI ABONMA). V soboto, 8. aprila 1967 ob 21. uri (ABONMA PRVA PONOVIŠTEV B1 IN SINDIKALNI ABONMA G1). V nedeljo, 9. aprila 1967 ob 16. uri (ABONMA NEDELJSKI POLDANSKI D1)

Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma. Rezervacije na tel. 73-26-65.

GOSTOVANJE V GORICI

V nedeljo, 9. aprila ob 16. in ob 20. uri v Prosvetni dvorani v Gorici, Korzo Verdi 13

LUIGI PIRANDELLO
SAJ NI ZARES

(MA NON E' UNA COSA SERIA)

komedija v treh dejanjih

Prodaja vstopnic v nedeljo 9. aprila od 9. do 12. in od 13. do 15. ure v kavarni Bratuž v Gorici ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Prosvetne dvorane.

PIREDITVE V NEMSKEM KULTURNEM INSTITUTU

V torek, 11. aprila, bo predaval v knjižnici Nemskega kulturnega inštituta literarni kritik prof. dr. Wolfgang Butzlaff o »Poizmu človeka v nemški dramici«. Predavanje bo v nemščini. Začetek ob 21.00.

V četrtek, 13. t. m., pa bo nastopil mladi švicarski kabaretist glasbenik Franz Hohler. Izvajal bo svoj zabavni glasbeno-komedijski program pod naslovom »Pizzicato«.

Proti koncu meseca bosta na sporedu zanimivo predavanje o pisatelju Franzu Werflu, ki je dobro znan po prevodih tudi Slovincem, in filmi o nemško-avstrijski odpravi v gorovje Karakorom (Himalaja). Predavanje o Werflu bo 21. aprila, filme o odpravi v Himalaju pa bodo predvajali 28. aprila.

Nemški kulturni inštitut je organiziral tudi razstavo rokopisov in fotografij slavnega nemškega pisatelja Franza Kafka. Razstava je prirejena v palači Costanzi. Odprta bo do 14. aprila, vsak dan od 10. do 13. in od 17. do 20. ure, ob nedeljah in praznikih od 10. do 13. ure.

USODA VIŠJIH ŠOL V MARIBORU

V slovenskem časopisju se vodi živahna in precej zagrizena debata o usodi višjih šol v Mariboru. Nekateri bi jih radi administrativno ukinitili, češ da se ne splačajo, ker že ljubljanska univerza baje zadostuje za preskrbo Slovenije z izobraženci. Drugi, posebno Mariborčani, pa se močno zavzemajo za to, da Maribor obdrži svoje višje šole, da ne bo spet zdrknil na provincialno raven. Glavni vzrok namer za ukinitve višjih šol v Mariboru pa so gospodarske težave.

V preteklosti je bil Maribor sicer močno gospodarsko, posebno industrijsko središče, v kulturnem pogledu pa je prav malo pomenil, ker je bilo glavno kulturno življenje osredotočeno v Ljubljani, prav zaradi ljubljanske univerze in velikih založb. Maribor pa ni imel vse do zadnjega časa nobene splošno-slovenske pomembne revije.

Priljubljeni slovenski operni pevec Anton Dermota, ki že dolga leta poje v Dunajski državni operi, je bil od papeža odklikovan s častnim križem sv. Gregorija. Odlikovanje mu je izročil dunajski nadškof in kardinal dr. König. Dermota rad poje tudi v cerkvah.

Pokristjanjenje Slovencev N. II.

Vzklik začudenja ho! je prav tako že staronordijski ho!, izraz pritoževanja joj me! pa se je glasil v staronordijskem jeziku oie meg! Hvar je pomenilo ko, kar.

Staronordijski izraz kost ali kost je pomenil lastnost v sestavljenkah na -kost in jo pomeni tudi v slovenskih besedah na -kost npr. enakost. Staronordijsko laus je pomenilo brez in ta beseda je morda ohranjena tudi v predlogu brez, ker je možno, da se je nekda glasila bú-raus (biti brez). Ohranjena pa je v slovenski besedi laz — gorsko zemljišče, otrebljeno gozda, torej brez gozda, in morda tudi v besedi prazno; skriva pa se verjetno tudi v besedi prost (nevezan, brez obveznosti).

Staronordijske tvi je pomenil svoji («lidi tvi» — svoje ljudi). Medan je pomenilo med, vmes. Ná je pomenilo blizu ali na (na koga ali na kaj). Besedica ok je imela med drugim tudi pomen ko. Or je pomenilo proč (paa ór?), oss pa zaimek nas. Tú (tū) je pomenilo ti. Jaz pomeni v skandinavskih jezikih jeg, on pa, kot rečeno, hjon ali hon. Mange pomeni mnogi. Henne pomeni njen.

Búa je pomenilo staronordijsko biti, biva-ti. Na ta izraz še zelo spominja prleški búa (bil), ker se izgovori enako. Slovenski v je nedvomno tudi v sorodu s staronordijskim vid — pri, na, po. Svá je pomenilo v staronordijskem jeziku kdorkoli, vsak.

Staronordijsko tadan ali tedan pomeni od-tod, od tedaj. Od tega slovenski (ali

od tiden — določen čas?)

Tega je pomenilo v staronordijskem jeziku pokazati in od tega pride morda tudi slovenski: tega, četrti sklon od ta. Tá je pomenilo tam (zunaj), tangat pa tako. Tisti pride iz staronordijskega tess — tisti, tiste vrste, tess at — na tisti način. Tokki je pomenilo: mnenje, od tega slovensko: takó (je).

Tokkr je pomenilo toliko (malo), totti pa mnenje. Veldi je pomenilo moč, močno, od tega pride najbrž primorsko narečno vôle — močno, veliko. Slovenski vendar pa je iz staronordijskega venda — obrniti, ki je zapopaden tudi v imenu Slovenci. Vendar je torej pomenilo prvotno: stvar pa je le obrnjena, drugačna.

Tudi glagol grem je očitno sedanjik nordijskega glagola gaa — iti, ki se sprega v vseh osebah gaar; podobnost oblik pade takoj v oči: gaar — gre.

Slovenski no odgovarja nordijskemu naa, vzpodbujevalna besedica daj pa nordijskemu ta i z istim pomenom. Slovenski »še ni« pride najbrž od švedskega izraza ännu, ki pa ima obraten pomen: še. To je verjetno ostanek oblike ännu ikke — še ni. Zanikati se pravi po švedsko neka in ostanek tega sta tako beseda zanikati kot nikalnica nak.

Značilni končnici mnogih slovenskih besed na ar in nik sta nordijski samostalniški končnici are in ning ali staronordijsko ar, ari in ingi.

Slovenska besedica neki (kaj neki) je go-

tovo iz staronordijskega glagola hnekkja, ki je pomenil dvomeče zanikati, ovirati; hnekk-ingarmadr je pomenilo moža, ki bi hotel kaj zanikati ali ovirati.

Slovenski kar pride od nordijskega hvar: ko, kar. Staronordijsko ýmiss je slovensko vmes z istim pomenom. Slovenski nič ima svoj prvotni izvor verjetno v staronordijskem inkje, ki pomeni nič. Beseda ampak pa je gotovo v zvezi s švedskim glagolom anmärka, ki pomeni: pripomniti, opozoriti, poudariti, ugovarjati, karati, v skladu s pomenom ampak. Lahko, da je v zvezi s tem tudi beseda napaka.

Naj to za zdaj zadostuje. Kdor bo iskal naprej, jezikovno in zlasti etimološko dobro podkovan, bo gotovo našel še nešteto podobnosti, ki jih pri površnem in prvem pregledu ni mogoče odkriti. To velja tudi za celotni odnos med slovenščino in nordijskimi jeziki.

Večina slovenskih priimkov je staronordijskega izvora

Na žalost Slovenci še nimamo besednjaka slovenskih priimkov, ki bi lahko bil v veliko pomoč zgodovinarjem, etnografom in jezikoslovcem pri razkrivanju najstarejše slovenske zgodovine. Vendar pa je gotovo, da takega besednjaka z razlago priimkov ni mogoče sestaviti brez dobrega znanja staronordijskega jezika, kajti zelo veliko slovenskih priimkov, najbrž velika večina, kot se zdi, izvira še iz skandinavske pradomovine ali vsaj iz staronordijskega jezika.

(Dalje)

ZENA IN DOM

Vzgojimo dobro prvega otroka

Ko sva se z mojim možem pogovarjala o vzgoji najinih otrok, je on naglašal: »Dobro morava vzgojiti prvega. Poznejši bodo vse pobirali po prvem. Pri prvem moramo paziti.«

Ko je bil še v zibelki, sva se dogovorila, da ga ne bova razvajala. Prvi je prvi in jaz bi mu bila dala vse, ugodila v vsem. Tako je naše žensko srce, posebno pri prvem otroku. Niti se ne zavedamo, kdaj in kako otroka razvajamo. Mož pa je bil bolj razumen in je moje napake popravil. Nisem mu smela dati hrane kadar koli, četudi je morda nekoliko vokal. Ob določenih urah. Včasih je jokal, a se je pomiril. Navadil se je reda kakor ura. In učil se je potrpeti. Ze od vsega začetka.

Včasih sem ga morala pustiti dalj časa samega, vekanje mu nič ni pomagalo. Bilo je nekoliko trdo in zame kot mater težko. Toda mož je rekel: »Naj ve, da z vekanjem ne bo veliko dosegel. Vse, kar je prav.«

Ne recite prehitro, da je okrutno. Okrutno je, če otroka razvadiš že v zibelki in če ostane nediscipliniran vse življenje. Poleg tega je šlo za prvega. Mož je naglašal: »Kakršen bo ta, taki bodo ostali. Če bo ta razvajen ali pokvarjen, nama bo kvaril naslednje«. Moževi razumski razlogi so vedno zmagali.

Tudi pri igračkah nismo razvajali svojih otrok, posebno ne prvega. Brala sem nekje, da ima otrok veliko več od igračke, ki ni popolnoma izdelana ali preveč fina, ker se tem bolj zaposli njegova domišljija. Več ima od navadne palice, ki mu je za konjička in s katero bega po dvorišču kot od fino izdelanega konjička, pri katerem njegova domišljija nima dela. Tudi deklicam so menda najbolj všeč tiste punčke, ki si jih same naredijo iz krp. Pri takih se bolj sprosti domišljija in čustvo. Sicer mi mož ni branil, da bi kupovala otrokom igrače, samo naj jih ne bi bilo preveč.

Moj mož je bil neizprosni, kadar je prišel otrok z željo, naj mu kupimo to ali ono, kar ima tudi sosedov. »Vse, kar boš potreboval, boš dobil, vsega pa ne. Mi nimamo veliko denarja, da bi ti mogli vsega kupiti.« Otrok se je hitro pomiril. Kot da je že davno računal, da ne bo uspel s svojo prošnjo. Otroci se sploh hitro umirajo.

»Mama, kupi mi tako prešito plavo suknjo, kot jo ima sosedov Janeček!« — Odgovorila sem: »Ta-

ke suknjice ne boš dobil, ker je ta, ki jo imaš, še dobra. Pač pa ti bom kupila lepo volneno kapo, to potrebuješ.« In otrok je pozabil na suknjico, mislil je samo še na kapo.

Večkrat sem mu rekla: »Obleka še ne naredi človeka. Ali bi imel drugačen nasek ali drugačne oči, če bi imel tako plavo suknjico?« — »Ne,« je rekel otrok. — »No, vidiš. Ali veš, da je bil Ježušček zelo skromno oblečen? In vendar so ga vsi radi imeli, ker je bil vedno tako zelo priden. Imel je lepo dobo. Tak moraš biti tudi ti. Ali boš?« — In otrok je pomirjeno odgovarjal: »Bom, mama.«

Ko je začel hoditi v šolo, bi bil rad imel take barvice, kot jih ima ta ali oni v razredu, tak svinčnik z vložki in ne navadnega, tako torbico, tako radirko in še marsikaj takega, kot je videl pri drugih otrocih. Mož mu je včasih ustregel, večnoma pa ne. Vedno pa je dal neki razlog, zakaj mu noče ustreči. »Jaz tudi nisem imel takega svinčnika z vložki. Navaden mi je bil zadosti. Tudi tebi bo, če boš drugače priden.«

Nisem smela razvajati otroka s hrano. Moral je jesti vse od kraja, da ne bi bil izbiren. Ne recite prehitro, da je to okrutno. Okrutneje je, razvadijo otroka, da bo sitnaril brez konca, da ne bo nikoli z nobeno rečjo zadovoljen.

Mož je vedno znova naglašal: »Paziva na prvega«. Res sva potem imela v tem prvem velikega pomočnika pri vzgoji drugih.

Mati (»Družina«)

SLOVENSKE TRADICIJE

Na zidovih v tržaški okolici se pojavljajo zadnji čas lepaki tržaške občine, natisnjeni (moramo priznati) v kar dobri slovenščini, ki prinašajo razne odloke tržaškega županstva. In podpisan je župan Spaccini. Župane imamo tudi v pretežno slovenskih občinah našega ozemlja in na Goriškem.

Onstran meje pa se naši župani tega starodavnega in častitljivega naslova, ki sega v najstarejšo slovensko zgodovino, očitno sramujejo in se zato rajši podpisujejo: predsednik občine (Koper itd.), kar je lep dokaz, kako Slovenci varujemo svoje tradicije (in potem trdimo, da jih nimamo).

GOSPODARSTVO

ZA DVIG ŽIVINOREJE

Deželni odbor Furlanije-Juljske krajine je odobril načrt za razvoj živinoreje v naši deželi. Bogastvo domače živine predstavlja v naših krajih v prvi vrsti govedo. V Furlaniji-Juljski krajini so našli 258 tisoč glav goved. To število je porazdeljeno na 62.863 gospodarskih skupnosti z večjimi ali manjšimi h'evi. Prav ta razmršenost je eden izmed vzrokov, ki ovirajo uspešen razvoj živinoreje.

Obstajajo pa še drugi vzroki. Med te štejejo različnost plemenskih vrst; pogoste bolezni; neurejene hleve in prenizko strokovno izobrazbo naših živinorejcev.

Deželni zakonski osnutek za povzdigo živinoreje predvideva izboljšanje pasme in, če le mogoče, njeno poenotenje. Nadalje so potrebni temeljiti posegi, da se preprečijo kužne bolezni. Predvideno je tudi združevanje živinoreje v večje zadržne hleve, ki bodo zgrajeni po modernih smernicah. Zato je pa potrebno strokovno izučeno hlevarsko osebje in se bodo zatorej ustanavljale strokovne živinorejske šole.

V zvezi s pobudami za razvoj živinoreje je tudi razpis tekmovalnega natečaja med goriškimi živinorejci. Udeležijo se ga lahko samo živinorejci z ne več kot dvajsetimi glavami živine (govedo in prašiči). Dokazati morajo izboljšanje hlevov in tudi pravilno nego živine. Nagrade, ki jih je razpisala pokrajina, znašajo deset milijonov lir; prva pol milijona.

—0—

Že 30% vse avstrijske zunanje trgovine gre preko koprškega pristana, zlasti še prevozi sadja. Z novo železnico bo lahko Koper večkratno povečal svoj tranzitni promet (to je prekladanje za tujino, plačano v devizah).

Spomini iz prve svetovne vojne

43 V RUSKEM UJETNISTVU Inž. J. R.

Jaz pa sem hodil počasi in zelo na široko in bolelo me je. Cumak ml. se je smejal in toliko sem razumel, da vedno boli, če se jaha »pervi raz« (prvič). Drugi dan je bila druga lekcija v jahanju, a ne več do vremenske postaje, marveč samo do konca dvorišča. Še me je bolelo in pobojevalo me je še dobra dva tedna, a vedno manj. Med tem som dvakrat srečal Malalanko, ki je bila še vedno na obisku pri svoji prijateljici. Ta je bila par let starejša. Čedno, zrelejše dekle. Hodili sta na sprehode po glavni poti naprej, kjer še nisem bil, ali pa sta se z glavne poti kmalu obrnili na desno in šli mimo pokopališča naprej in čez vzpetino ne vem kam. Pri obojem srečanju sem jahal slepo kobilu. Saj bi me bilo moralo biti sram, da še nisem menjal konja, pa me ni bilo.

Potem sem začel z jahanjem na Galki. Zelo je bila potrpežljiva z menoj in kmalu sem zlezal na njo samo s pomočjo klopice pred konjušnico. Razjahal pa sem jo tudi vedno tam. Potem pa je redno dvignila gornjo šobo in dal sem ji mali košček sladkorja. Poskušal sem jo tudi pognati v lahen dir, a najrajši je tekla, če sva se vračala domov. Takrat ji niti ni bilo potreb-

no prigovarjati, naj teče. Jaz pa sem postajal vedno boljši jezdec. Ko sva se enkrat vračala s polja in sva prišla na dvorišče, je začela teči. Najbrž je zagledala Malalanko s prijateljico ob ograji pri »nabljudateljevi« hiši in si mislila, da je sedaj njena dolžnost pokazati dekletoma, kako spreten jahač je ta avstrijski agronom. Zato je znatno pospešila svoj dir in dosegla višek malo prej, kot je prišla vstric deklet. Takrat pa je poskočila, zlasti visoko z zadnjima nogama in prekucnila agronoma čez glavo v prah, potem pa ga še preskočila in jo ubrala v hlev. Hitro sem se dvignil in se začel tipati, če sem še cel, pa niti hlače si nisem strgal. Dekleti sta bili najprej hudo zaskrbljeni, a ko sta videli, da ni nič hudega, sta se začeli smejati in jaz z njima. Šel sem v hlev, a Galka niti ni gledala proti vratom, marveč je mirno strmela v zid za jaslami. Tako sem položil jahalni izpit. Galke pa nisem pretepel, kot je pričakovala, a tudi sladkorčka ji nisem dal. Niti šobila se ni.

V drugi polovici julija — po ruskem koledarju 13 dni za našim — je dobil ravnatelj poziv, naj se v treh dneh zglašuje v vojnem okrožju v Benderih. Šel je takoj

drugi dan — v četrtek — in se vrnil naslednji dan zvečer, malo prej kot sem se vrnil z vremenske opazovalnice. Dal me je takoj poklicati in ko sem sedel poleg nje v dnevni sobi — seveda ob samovarju na mizi — je začel:

»Vojna uprava reorganizira bivanje avstrijskih ujetnikov in tako bodo v bodoče v Todorešnih vojni ujetniki samo na našem preizkuševališču, a jih bo malo. Že v ponedeljek se morajo vrniti v Benderi češki vojni ujetniki s stražnikom, enkrat pozneje pa tudi učitelji. K nam pride onih malo ujetnikov, ki so sedaj pri učitelju in pri popu.«

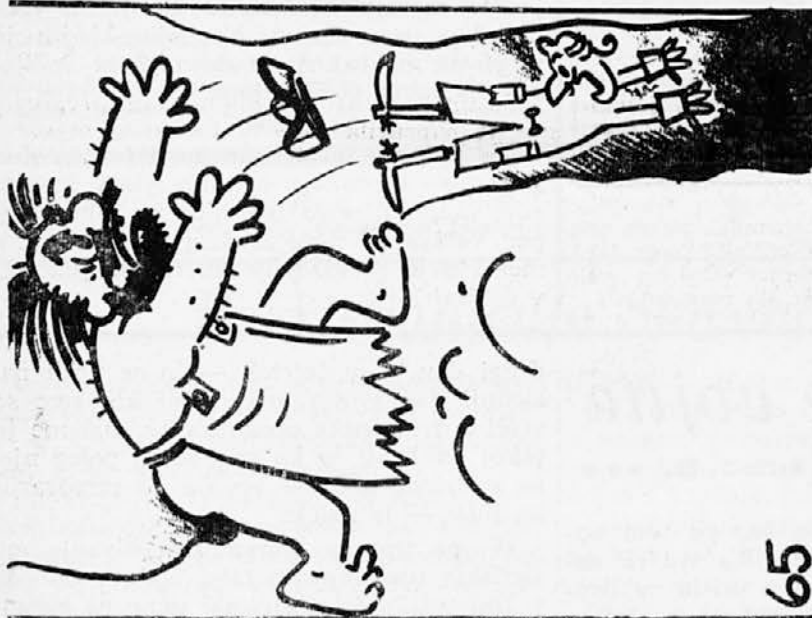
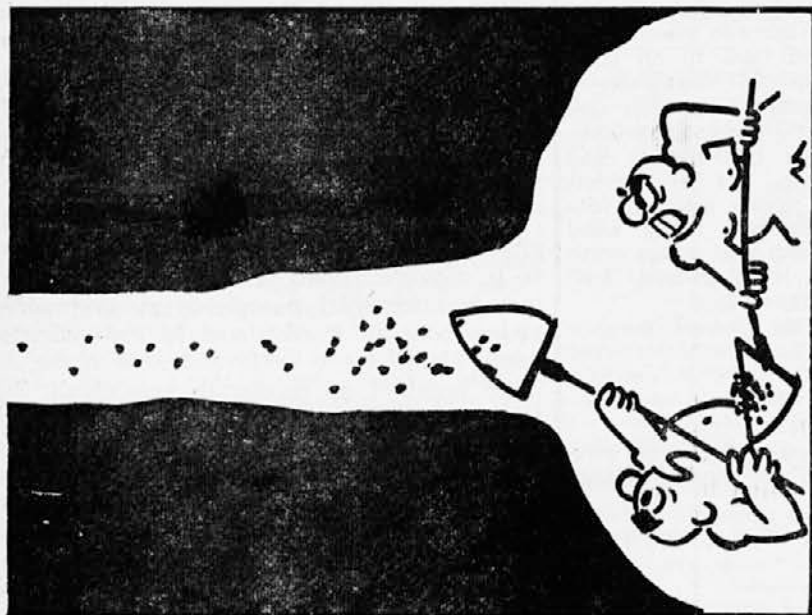
Na ravnateljstvo pripombo, kako bo z delavci za setev, so mu rekli, da mu bodo poslali v pomoč vojake rezerviste, sicer pa da si bo prej še posebna komisija ogledala preizkuševališče in določila, katero preizkuševanje se začasno lahko opusti in s katerim je nujno potrebno nadaljevati. Nadalje je ravnatelj omenil, da se boji tudi za brata Fomič, katera bodo najbrž poklicali v vojaško službo, če ne kot vojaka, pa kot uradnika. Tako ne bo na preizkuševališču nobenega rednega uradnika več, dočim so bili pred mojim prihodom razen »nabljudatelja« še trije drugi, tako da jih je bilo šest, z njim 7. To samo za preizkuševališče. K temu pa je spadala tudi farma, ki je sedaj pod ločenim vodstvom.

(Dalje)

Lažnivi KLJUKEC

Besedilo
prevedla in priredila:
OLGA RATEJ

PO BÜRGERJU — RIŠE: BORUT PEČAR

65

65. Potem je Vulkan postavil predme nekaj jedi, steklenico nektarja in sadje. Ko sem si opomogel, mi je natanko opisal kaj je pravzaprav Etna. Rekel je, da je to le kopica pepela, ki ga on meče iz svoje kovačnice. Potožil mi je, da njegovi ljudje ne ubogajo in jih mora zato pogosto kaznovati. Da bi mu nagajali, mu kradejo tudi žareče ogelje in ga skozi krater mečejo v svet. Tako da nastajajo vulkani.

»Naši prepri.« mi je pripovedoval Vulkan, »strajajo včasih tudi po več mesecev in dlje. Zal je tako. In posledice tega burnega prerekanja so potem ognjeniški izbruhi, kakor vi temu pravite. Tudi Vezuv je ena mojih delavnic. Od Etna do Vezuva vodi pod morjem rov, dolg vsaj tristo petdeset milj. In tam se odvijajo podobne reči, podobni prepriji s podobnimi posledicami.« Hotel sem povprašati še ciklope, zakaj se vendar ne morejo sporazumeti, toda moja radovednost jim je šla na živce. Posumili so, da sem vohun. To so rekli tudi Vulkanu na uho in pri priči je postal neprijeten.

Nekega jutra me je brez besed dvignil iz postelje in me vrgel v neznanško globok vodnjak, rekoč: »Nehvaležni človek, vrni se v svet, iz katerega si prišel!«

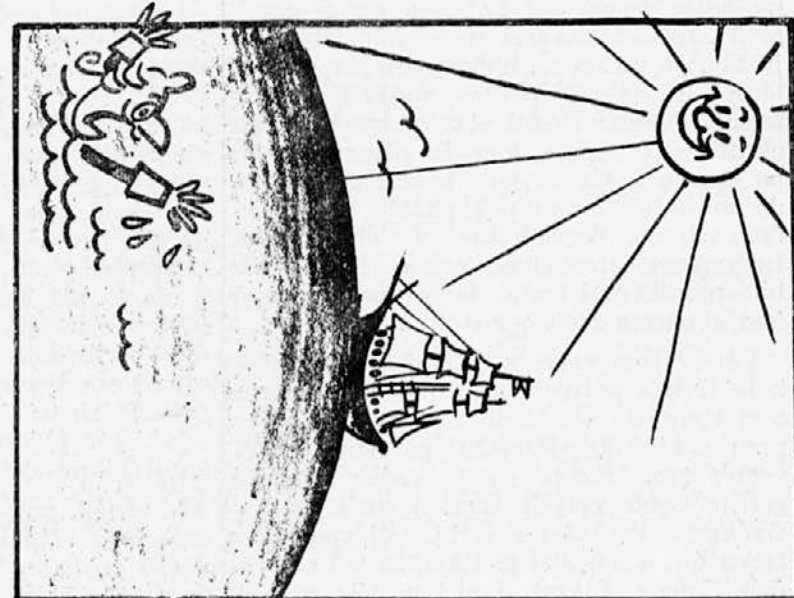
66. Jezni Vulkan me je pahnil v brezno. Padal sem, padal, dokler se mi ni od strahu stemnilo pred očmi. Ko sem prišel spet k sebi, sem ležal na neskončni gladini mirnega morja. Sonce je bilo sijalo in v vodi sem se počutil kot doma. Ker znam dobro plavati, sem se zlahka obdržal na površini.

Kmalu sem zagledal v daljavi ladjo. Bila je tista holandska, o kateri sem vam bil malo prej pravil. Začel sem kričati in mornarji so me slišali. Potegnili so me na krov. Vprašal sem, kje da smo, iz izvedel, da na Južnem morju. To je bilo čudno. Ampak drugace ni moglo biti: pomeni, da sem z Etna zletel naravnost skozi sredino Zemlje in dospel na Južno morje.

Bilo je jasno kot beli dan: Etna je na drugi strani poloble, Južno morje pa na nasprotni strani! Pot je bila vsekakor krajša, kot bi bila okoli sveta, in nihče razen mene je še ni bil prehodil oziroma preletel. Če prijatelji, Vendar pa menim, da je dovolj zabave. Priporočam se vam za danes in želim bom šel še kdaj po tej poti, bom bolj odpiral oči.

Kot rečeno, mi Holandci niso prida verjeli in to me še danes grize. Tudi vas bi, dragi prijatelji, vsem prijeten počitek!

K O N E C — Besedilo priredila Olga Ratej

66

HVALA VAM!
SLOVENCIM STE PA
RES GOSTOLJUBNI,
CELO ZA LAŽI!

HVALA LEPA
G. BARON IN
NASVIDENJE...
... VSAJ
KOT
TURIST

